

Sygn. akt II Kz 254/20

POSTANOWIENIE

Dnia 25 stycznia 2021r.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia (del.) Arkadiusz Hryniszyn

Protokolant: st. sekr. sąd. Małgorzata Skuza

w obecności prokuratora Roberta Kiliańskiego

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 25 stycznia 2021r. sprawy **J. G. (1)** podejrzanego o czyn z art. 190a § 1 kk w zw. z art. 31 § 1 kk, na skutek zażaleń obrońcy z urzędu podejrzanego oraz podejrzanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Nisku z dnia 8 grudnia 2020r. sygn. II K 313/20 w przedmiocie umorzenia postępowania i zastosowania środków zabezpieczających w postaci umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym,

na podstawie art. 437 § 1 kpk

p o s t a n o w i ł :

I. **utrzymać** w mocy zaskarżone postanowienie;

II. **zasądzić** od Skarbu Państwa na rzecz adw. S. G. z Kancelarii Adwokackiej w N. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu J. G. (1);

III. kosztami postępowania **obciążyć** Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Nisku postanowieniem z dnia 8 grudnia 2020r. w sprawie II K 313/20 orzekł następująco :

- ustalił, że J. G. (1) dopuścił się czynu z art. 190a § 1 kk w zw. z art. 31 § 1 kk, przy czym miał on całkowicie zniesioną zdolność rozpoznania znaczenia zarzucanego mu czynu i zdolność pokierowania swoim postępowaniem - i na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 kpk w zw. z art. 31 § 1 kk postępowanie karne przeciwko J. G. (1) w stosunku do zarzucanego mu czynu umorzył,
- na podstawie art. 93a § 1 pkt 4 kk i art. 93b § 1 kk orzekł wobec J. G. (1) środek zabezpieczający w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym.
- na podstawie art. 93a § 1 pkt 3 kk w zw. z art. art. 93c pkt 1 kk orzekł wobec oskarżonego J. G. (1) środek zabezpieczający w postaci terapii uzależnień,
- zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. S. G. kwotę 738 złotych tytułem nieopłaconej obrony z urzędu; kosztami procesu obciążył Skarb Państwa.

Powyższe postanowienie zaskarżyli zażaleniami podejrzanym J. G. (1) oraz obrońca z urzędu podejrzanego J. G. (1).

Obrońca z urzędu podejrzanego zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucił:

błąd w ustaleniach faktycznych przyjęty za jego podstawę, który miał wpływ na treść postanowienia, a polegający na nietrafnym uznaniu, że konieczne jest zastosowanie środka zabezpieczającego poprzez leczenie podejrzanego

w warunkach szpitala psychiatrycznego w warunkach zamkniętych, w sytuacji gdy proces leczniczy w warunkach wolnościowych rokuje poprawę stanu psychicznego J. G. (1) w stopniu umożliwiającym jego powrót do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie przy zachowaniu dalszego leczenia w warunkach wolnościowych (tj. terapia, terapia uzależnień, stała kontrola miejsca pobytu) i nie występuje wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez niego czynu o znacznej społecznej szkodliwości, zatem brak jest przesłanek do stosowania środka zapobiegawczego tak dalece ingerującego w sferę wolności podejrzanego;

Obrońca z urzędu podejrzanego wniósł o zmianę, ewentualnie uchylenie postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Podejrzany J. G. (1) w swoim zażaleniu ponownie przedstawił swoją wersję wydarzeń co do okoliczności zdarzenia. Podejrzany co do zasady nie zaprzeczał, że zarzucał pokrzywdzonej prowadzenie niemoralnego stylu życia, podkreślając jednakże że zarzuty były prawdziwe i wskazując na przyjacielski charakter relacji łączących go z pokrzywdzoną J. K.. Podejrzany wskazywał ponadto że jest osobą zdrową psychicznie. Aktualnie sprawuje całodobową opiekę nad schorowaną matką, a umieszczenie go w zakładzie psychiatrycznym spowoduje brak dalszej możliwości sprawowania przez podejrzanego tejsze opieki.

Podejrzany, jak można wnioskować z treści jego zażalenia, wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i nieorzeczenie wobec niego środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia go w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym.

Sąd stwierdził, co następuje:

Oba zażalenia nie zasługują na uwzględnienie.

Wbrew twierdzeniom zawartym w obu środkach zaskarżenia w sprawie występują wszystkie przesłanki uzasadniające stosowanie izolacji podejrzanego w warunkach zakładu psychiatrycznego. Sąd Rejonowy w Nisku w sposób szczegółowy przedstawił argumentację, która legła u podstaw podjętej decyzji procesowej - zarówno w zakresie dowodowym, jak i prawnym. Wcześniej zaś dopełnione zostały wszystkie wymogi proceduralne, między innymi poprzez przesłuchanie biegłych lekarzy psychiatrów i biegłego psychologa (k. 88-89).

Rozpoczynając od argumentów zażalenia podejrzanego J. G. (2), stwierdzić należy, że podejrzany w swoim środku zaskarżenia zakwestionował ustalenia faktyczne Sądu I instancji co do przyjęcia jego sprawstwa w zakresie czynu zabronionego z art. 190a § 1 kk i co do ustalenia stanu jego zdrowia psychicznego. Jednocześnie podejrzany nie kwestionował, że podejrzewał pokrzywdzoną o czyny niemoralne, obserwował ją i rozmawiał na jej temat z różnymi osobami. W odczuciu podejrzanego jego zachowanie nie godziło jednak w dobra pokrzywdzonej.

W ocenie Sądu odwoławczego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił na prawidłowe odtworzenie stanu faktycznego sprawy, prowadząc Sąd I instancji do słusznego wniosku, że J. G. (1) swoim zachowaniem zrealizował wszystkie znamiona czynu zabronionego z art. 190a §1 kk. Świadczyły o tym w szczególności dowody osobowe w postaci zeznań pokrzywdzonej J. K. (k. 5-6, 21-22) oraz zeznań P. M. (k. 11), H. S. (1) (k. 13) A. P. (k. 15), S. R. (k.1 7), H. S. (2) (k. 24) i Ł. K. (k. 26). Wyjaśnienia podejrzanego w świetle pozostałych dowodów osobowych oraz w świetle sporządzonych w sprawie opinii psychiatryczno-psychologicznych dotyczących podejrzanego były natomiast odosobnione i niewiarygodne.

Przez pojęcie nękania należy rozumieć dręczenie drugiego człowieka, niedawanie mu spokoju, ciemnienie, gnębienie, prześladowanie, sekowanie, szykanowanie, zaszczuwanie (por. Konarska-Wrzosek Violetta (red.), Kodeks karny. Komentarz do art. 190a kk, wyd. III, Lex). W kontekście powyższej definicji zachowania J. G. (1) polegające na znieważaniu J. K. w miejscu jej pracy w kolekturze LOTTO słowami obelżywymi, poniżaniu jej poprzez twierdzenia, że prowadzi niemoralny tryb życia, wypytywaniu o życie prywatne i intymne, również w obecności innych osób, rozprowadzaniu do innych osób poniżające ją informacje i obserwowaniu jej niewątpliwie zatem stanowiły uporczywie nękanie pokrzywdzonej. Oczywistym jest i to, że przedmiotowe zachowania wzbudziły u J. K. uzasadnione

okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia oraz istotnego naruszenia jej prywatności. Z tego względu wyrażona przez podejrzanego w jego zażaleniu ocena stanu faktycznego sprawy jest czysto polemiczna.

Na uwzględnienie nie zasługują również zarzuty podejrzanego odnośnie ustaleń co do jego stanu zdrowia psychicznego. Zauważyć należy, że decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej kwestii miały pisemna opinia sądowo-psychiatryczna (k.47-54) oraz ustna opinia sądowo-psychiatryczna (88-89). W opiniach tych biegli psychiatrzy P. K. i J. S. oraz biegły psycholog U. G. jednoznacznie stwierdzili, że J. G. (1) jest osobą chorą psychicznie, ustalając że cierpi na zaburzenie urojeniowe a ponadto jest osobą uzależnioną od alkoholu. Biegli stwierdzili także, że J. G. (1) w stosunku do zarzucanego mu czynu miał zniesioną zdolność pokierowania swoim postępowaniem w myśl art. 31 § 1 kk. W kontekście tych opinii nie ulega zatem wątpliwości, że czyny popełnione przez J. G. (1) miały podłoże chorobowe, a sam podejrzany dokonując ich miał całkowicie zniesioną zdolność pokierowania swoim postępowaniem.

Przechodząc do zażalenia obrońcy z urzędu podejrzanego, zauważyć należy, że obrońca z urzędu podejrzanego co do zasady nie kwestionował w swoim zażaleniu faktu wypełnienia przez podejrzanego znamion czynu stypizowanego w art. 190 a § 1 kk oraz rozstrzygnięcia Sądu I instancji w zakresie umorzenia postępowania karnego przeciwko podejrzanemu na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 kpk w zw. z art. 31 § 1 kk. Jego zdaniem niesłusznie jednak Sąd Rejonowy zastosował najdotkliwszy ze środków zabezpieczających, a więc określony w art. 93a § 1 pkt 4 kk pobyt w zakładzie psychiatrycznym. W tym względzie obrońca z urzędu wskazał, że proces leczniczy w warunkach wolnościowych rokuje poprawę stanu psychicznego J. G. (1) w stopniu umożliwiającym jego powrót do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie przy zachowaniu dalszego leczenia w warunkach wolnościowych (tj. terapia, terapia uzależnień, stała kontrola miejsca pobytu) i nie występuje wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez niego czynu o znacznej społecznej szkodliwości. Wnioski obrońcy z urzędu są jednak całkowicie sprzeczne z wnioskami wydanych w sprawie opinii biegłych lekarzy psychiatrów i biegłego psychologa, które legły u podstaw rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

Warto przypomnieć, że zgodnie z treścią art. 93b § 1 kk sąd może orzec środek zabezpieczający, gdy jest to konieczne, aby zapobiec ponownemu popełnieniu przez sprawcę czynu zabronionego, a inne środki prawne określone w tym kodeksie lub orzeczone na podstawie innych ustaw nie są wystarczające. Środek zabezpieczający, o którym mowa w art. 93a § 1 pkt 4, można orzec jedynie, aby zapobiec ponownemu popełnieniu przez sprawcę czynu zabronionego o znacznej społecznej szkodliwości. Stosownie zaś do treści art. 93g § 1 kk sąd orzeka pobyt w odpowiednim zakładzie psychiatrycznym wobec sprawcy określonego w art. 93c pkt 1, jeżeli istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że popełni on ponownie czyn zabroniony o znacznej społecznej szkodliwości w związku z chorobą psychiczną lub upośledzeniem umysłowym.

Na gruncie przedmiotowej sprawy biegli w swych opiniach jednoznacznie stwierdzili, że wobec J. G. (1) zachodzą przesłanki umieszczenia w zamkniętym zakładzie leczniczym oraz poddania go terapii odwykowej, a przebywanie podejrzanego na wolności grozi poważnym niebezpieczeństwem dla porządku prawnego. Biegli podkreślili też, że zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, iż podejrzany popełni podobny czyn w przyszłości, jeżeli nie podejmie leczenia psychiatrycznego szpitalnego oraz leczenia odwykowego i w dalszym ciągu będzie spożywał alkohol i nie stosował się do obowiązujących norm prawnych. U podejrzanego tok myślenia jest bowiem zaburzony. Spontanicznie wypowiada on treści urojeniowe erotyczne, zazdrości. Ponadto u podejrzanego widoczne jest zaburzenie osobowości w sferze uczuciowej wyższej, zaburzenie krytycyzmu wobec nadużywania alkoholu i swojego funkcjonowania społecznego. Podejrzany nie ma wglądu we własną chorobę, nie dopuszcza do siebie tego, że jest chory psychicznie, a ponadto jest osobą nadużywającą alkoholu, co w konsekwencji sprawia, że jest mało prawdopodobne, iż będzie się dobrowolnie leczył. W opiniach tych biegli zdecydowanie opowiedzieli się zatem za tym, aby względem podejrzanego J. G. (1) stosować środek zabezpieczający w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym (art. 93a § 1 pkt 4 kk).

Wskazane wyżej opinie są pełne, jasne i nie zawierają sprzeczności, a ponadto zostały sporządzone przez specjalistów w swojej dziedzinie. Z tego względu są one w pełni wiarygodnym źródłem informacji o stanie zdrowia psychicznego J. G. (3) i adekwatnych do tego stanu zdrowia środkach zabezpieczających. Z tego względu nie sposób zgodzić się ze skarżącym, że w przypadku J. G. (1) wystarczające będą środki zabezpieczające o charakterze wolnościowym.

Nie sposób zgodzić się z obrońcą z urzędu podejrzanego J. G. (2) również i w kwestii społecznej szkodliwości czynu podejrzanego. Czyn podejrzanego niewątpliwie bowiem charakteryzował się wysokim stopniem społecznej szkodliwości. Podejrzany podejmował bowiem systematyczne działania godzące w wolność pokrzywdzonej J. K., w istotny sposób naruszając jej prywatność, poniżając ją i powodując u niej poczucie zagrożenia. Zachowania podejrzanego trwały przez okres niemal 3 lat.

W świetle całokształtu naprowadzonych powyżej okoliczności i ustaleń rozstrzygnięcie Sądu I instancji uznać należy za poprawne merytorycznie i nie ma podstaw prawnych do jego uchylecia lub zmiany. W trakcie rozpoznania sprawy przez Sąd I instancji nie doszło do błędów w ustaleniach faktycznych, czy też do obrazy wskazywanych przez obronę przepisów prawa materialnego. Zażalenia nie mogły zatem odnieść skutku oczekiwanego przez skarżących. Znalazło to swój wyraz w treści niniejszego postanowienia.

Kwestie związane ze stanem zdrowia matki podejrzanego i związaną z tym potrzebą opieki nie mogą być decydujące dla rozstrzygnięcia w przedmiocie środków zabezpieczających.

Utrzymując w mocy zaskarżone postanowienie Sąd Odwoławczy działał w oparciu o przepis art. 437 § 1 kpk.

W punkcie II orzeczono o zasądzeniu od Skarbu Państwa na rzecz adw. S. G. zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – stosownie do uregulowań zawartych w § 4 ust. 1-3 w zw. z §17 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3.10.2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019r. poz. 18 t.j.).

W punkcie III orzeczenia Sąd obciążył Skarb Państwa kosztami postępowania w oparciu o art. 632 pkt 2 kpk w zw. z art. 634 kpk.

Ze względu na powyższe orzeczono, jak w sentencji.